

vođenja odbrane, kao i interesa „u igri” zavisice da li će istu preuzeti ili prepustiti osiguraniku. Mogućnosti osiguranika da natera osiguravača da umesto njega rukovodi odbranom su zanemarljive. Drugo, vođenje spora u ime i za račun osiguranika usmereno je na zaštitu materijalnih interesa osiguranika i ograničeno je na odbranu od imovinsko-pravnih zahteva oštećenih lica. Samim tim, eventualno uključivanje osiguravača u krivični postupak zahteva da je postavljen imovinsko-pravni zahtev protiv osiguranika. Treće, klauzula o vođenju spora podrazumeva jedan implicitan uslov: poklapanje interesa osiguravača i osiguranika. Ako neki spor podrazumeva sukob interesa osiguravača i osiguranika, osiguravač gubi pravo da upravlja odbranom osiguranika. Četvrto, pristanak osiguravača da vodi odbranu osiguranika stvara pretpostavku da

pokriće deluje tj. da se osiguravač neće kasnije isticati prigovore protiv osiguranika.

Iz ugla obezbeđenja validnosti klauzule o vođenju spora ključno je da se ne može tumačiti na način kojim se apsolutno isključuju procesna ovlašćenja osiguranika. Iako je njen nesumnjivi *ratio* delegacija tih ovlašćenja na osiguravača u cilju garantovanje uspešne odbrane od odštetnih zahteva, razlozi javnog poretka govore protiv lišavanja osiguranika mogućnosti da se umeša u spor. Formulacija iz francuskog prava „ako za to ima interesa” je dovoljno fleksibilna da omogućava uvažavanje interesa osiguranika koji nisu čisto materijalni. Dovoljno je navesti kao primer interes osiguranika ako je žrtva neko koga poznaje ili član porodice. Takvih situacija ima u praksi, te je zadatak pravnog poretka da na adekvatan način zaštiti slabiju stranu.

Nataša PETROVIĆ TOMIĆ, PhD
Associate Professor at the Faculty of Law, University of Belgrade

Direction of process clause in modern insurance law

UDC: 368
Original scientific work

SUMMARY

Author is dealing with theoretical analyses of direction of process clause in modern liability insurance. Firstly points at peculiarity of liability insurance whose protection function is not limited only to coverage of compensation claims against insured party (economic protection), but also relates on legal protection. Direction of process clauses makes the core of legal protection of insured. Author observes mentioned clauses from the point of view of compatibility with the standards of consumer protection. Having in mind that direction of process clause leads to the delegation of procedural authorities and that represents some degree of violation of procedural freedoms of insured, author is advocating for statutory regulation of its content. Settlement clause and clause prohibiting the recognition of liability has been processed with the intention to point out to the insurer's efforts to take complete control over procedural behavior of the insured. Author concludes that none of the mentioned clauses can be interpreted in such a way to forbid the insured to get involved in proceedings against him.

Public policy as well as the right on legal protection speaks against such interpretation.

Keywords: Liability Insurance, Direction of Process Clause, Delegation of Procedural Authorities, Settlement Clause, Clause Prohibiting Recognition of Liability, Consumer Protection

LITERATURA (REFERENCES)

- Berr, C. J., Groutel, H. (1971). *Une coexistence difficile: clause de transaction et clause de déchéance dans l'assurance de responsabilité*. Paris: Dalloz.
- Bigot, J., Kullmann J., Mayaux L. (2017). *Traité de Droit des Assurances, Les Assurances de Dommages*, Tome 5. Paris: L. G. D. J.
- Bigot, J., Heuzé V., Kullmann J., Mayaux L., Schulz R., Sontag K. (2014). *Le contrat d'assurance*, Tome 3. Paris: L. G. D. J.
- Bonnard, J. (2012). *Droit des assurances*. Paris: LexisNexis.
- Caillé, C. (2003). *Assurances de dommages*. Rép. Civ. Paris: Dalloz.
- Favre-Rochex, A. (1983). Assurance de responsabilité: le lesé n'est plus un tiers; deviendrait-il l'assuré?, *Assurance française*, no. 677, 593–594.
- Fontaine, M. (2016). *Droit des assurances*. Bruxelles: Larcier.

Groutel, H., Leduc F., Pierre P., Asselain M. (2008). *Traité du contrat d'assurance terrestre*, Paris: LexisNexis.

Lambert-Faivre Y, Leveneur L. (2017). *Droit des assurances*. Paris: Dalloz.

Pak, J. (2012). Klauzula o vođenju spora u ugovorima o osiguranju od građanske odgovornosti, Zdravko Petrović, Nataša Mrvić Petrović (ured.) u: *Osiguranje, naknada štete i novi Zakon o parničnom postupku (61–76)*. Beograd: Udruženje za odštetno pravo.

Petrović Tomić, N. (2011). *Osiguranje od odgovornosti direktora i članova uprave akcionarskog društva*. Beograd: Pravni fakultet u Beogradu.

Schneider, W. F. (2009). Allgemeine Haftpflichtversicherung, Roland Michael Beckmann, Annemarie Matusche-Beckmann (hrsg.), *Versicherungsrechts-Handbuch*. München: Verlag C. H. Beck.

Ćurković, M. (2015). *Osiguranje od izvanugovorne i ugovorne (profesionalne) odgovornosti*. Zagreb: Inženjerski Biro.

Šulejić, P. (2010). Ugovor o osiguranju u prednacrtu Građanskog zakonika Srbije od 2010. godine, J. Slavnić, S. Jovanović (ured.) u: *Evropske (EU) reforme u pravu osiguranja Srbije*, Beograd: Udruženja za pravo osiguranja Srbije.

Šulejić, P. (2005). *Pravo osiguranja*. Beograd: Pravni fakultet u Beogradu.